1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 145. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 9-го ЛИПНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, AUGUST 9, 1973 No. 145. VOL. LXXX.

Білий Дім твердить, що суд не може змусити Президента передати магнетофонні записи

Вашингтон. — У вівторок, 7-го серпня, адвокати Президента передали федеральному судді Джонові Сіріці офіційне становище Білого Дому щодо магнетофонних записів і інших „президентських документів". У цьому викладі справи, адвокати твердять, що суд не має уповноваження змусити Президента передати федеральній лаві присяжних та спеціяльному прокураторові Арчиболдові Коксові ці магнетофонні записи розмов, якщо Президент вважає, що така передача не була б для загального добра країни. Покликаючися на „екзекутивні привілеї" та на „розподіл влади" між окремими частинами федерального уряду, Білий Дім заявив, що якщо Президент був би змушений передати ці магнетофонні записи, то це дуже послабило б пост президента, бо тоді ніякий майбутній президент, ні його дорадники вже не могли б мати запевнення, що їх розмови та важливі таємні наради не стануть публічними.

Спеціяльний прокуратор Арчіболд Кокс і сенатська комісія, яка розглядає Вотерґейтську аферу, в кінці липня ц.р. офіційно зажадали, щоб президент Ніксон передав їм ці магнетофонні записи, які, на їх думку, зможуть розв'язати багато питань, зв'язаних з вломом до головної квартири Демократичного Крайового Комітету та зі спробами затаїти цю справу. Справа магнетофонних записів опинилася у федеральному суді. У вівторок, 7-го серпня, Білий Дім представив судові свою заяву в цій справі, а спеціяльний прокуратор Кокс має в наступний понеділок передати свій виклад справи. Виглядає, що справа таємних записів і інших президентських документів таки дійде до Найвищого Суду ЗСА.

У своїм викладі справи адвокати Білого Дому заявили, що ніякий Президент не стоїть понад законом, але що суд може покликати його до відповідальности тільки після того, як Конґрес усуне його з посту. До того часу, заявили адвокати, суд не може наказувати Президентові, бо судейська частина федерального уряду не стоїть вище від виконної частини, тобто від Президента, а обидві частини є рівноправні.

Адвокати Білого Дому заявили, що президент Ніксон не є причетний до Вотерґейтської афери та що його відмова передати магнетофонні записи не є спробою придушити інформації про Вотерґейтську справу, а базована на переконанні, що Президент має обов'язок задержати незаторкненим конституційний „розподіл влади" між окремими частинами федерального уряду. У викладі справи, що його адвокати передали судді Сіріці, була також заява, що Президент не думає, що його відмова перешкодить прокураторам в їх спробах покликати до відповідальности тих людей, які брали участь у вломі до Демократичної квартири та в спробах затаїти цілу Вотерґейтську аферу.

„Верховинці", Ґентіш і „Рушничок" будуть атракцією програми на Союзівці цієї суботи, а „Гриць Зозуля" в неділю

Союзівка, Керґонксон. Група танцюристів при Осередку СУМА в Ню Йорку під проводом відомого нашого хореографа Олега Ґензи, майстер дотепу маестро Володимир Ґентіш та популярна оркестра „Рушничок" з Монтреалю будуть атракцією мистецької та культурно-розвагової програми на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах цієї суботи, 11-го серпня. Функцію майстра церемонії виконуватиме Аня Дидик. Програми відбуваються в концертовій залі павільйону „Веселка" після вечері.

В неділю, 12-го серпня, відбудеться традиційний вже на Союзівці під час вакацій „Козацький вечір" із виступом неперевершеного „Гриця Зозулі" — відомого нашого майстра пензля і слова Едварда Козака. Цей оригінальний вечір буде присвячений книжці Едварда Козака „Гриць Зозуля", яка щойно появилася друком у видавництві „Лиса Микити". У вечорі, крім автора, візьмуть участь відомі наші письменники-гумористи Іван Керницький-Ікер та Микола Понеділок, як також ансамбль Союзівки. При цій нагоді можна буде набути книжку „Гриць Зозуля" з автографом її автора. Початок вечора о год. 8:30. Тієї ж неділі буде відкрита на

Едвард Козак — „Гриць Зозуля"

Союзівці виставка образів Едварда Козака та його синів Юрія і Яреми.

Минулої суботи, 4-го серпня у програмі мистецького і культурно-розвагового вечора був виступ юної балерини Наталки Лазірко з Ірвінґтону та виконаний членами ансамблю Союзівки під проводом Ані Дидик скеч „З України до Америки" про те, як то еміґранти з України зразу ж попали на Союзівку та поплутали головний будинок з митним бюром, а скульптури перед цим будинком із статуєю Свободи. В неділя, 5-го серпня, мав свою виставку і вечір мистець Любослав Гуцалюк.

Оркестра „Рушничок" з Монтреалю

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ОСІБ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ФЕСТИВАЛЮ КАНАДИ В ДАВФИНІ

Давфин, Манітоба. — Цьогорічний Український Національний Фестиваль Канади за час своєї восьмирічної історії належить до найуспішніших, як щодо кількости учасників, так і щодо рівня окремих мистецько-культурних точок. За даними організаторів Фестивалю, близько 40,000 осіб з майже усіх провінцій Канади, з ЗСА, Европи і навіть Австралії та Нової Зеляндії відвідали фестивальні імпрези в днях 2-5 серпня. Покази українського хорового, музичного та хореографічного мистецтва стягали тисячі глядачів українців і не-українців. Не меншою популярністю втішалися виставки зразків українського народного мистецтва та предметів щоденного вжитку піонерської доби. Про вже визнане і закріплене значення того роду фестивалю засвідчували привітальні листи і телеграми від федерального та провінційних урядів, починаючи від привітального листа прем'єр-міністра П'єра Трудо, який підкреслив важливість фестивалю „як прекрасної нагоди для канадських українців об'єднатися у спільній культурній традиції, яку всі разом плекають. Ваша традиція своїми блискучими нитками вплелася у багату тканину канадського суспільства. Життєвість українських канадців як одиниць допомагає втримувати ці традиції живими і динамічними". Цьогорічний фестиваль вітала також вперше королева Єлисавета II, яка якраз тоді перебувала в Оттаві з офіційними відвідинами.

Фестивальні імпрези почалися вже 2 серпня, але офіційне відкриття мистецького павільйону та самого фестивалю відбулося 3 серпня. Мистецький павільйон відкрила пані Марія Лисогір з ЗСА о год. 1 по полудні, виконуючи свої функції господині фестивалю. О годині 2:30 по полудні відбулося офіційне відкриття фестивалю, в якому взяли участь: губернатор Манітоби А. Дж. МекКіґ, міністер Петро Буртняк, який репрезентував уряд Манітоби та прем'єра Едварда Шраєра, посадник міста Давфину А. Нютон, „рів" (війт) Давфину І. Потоцький, президент Торговельної палати І. Арчамбалт, сенатор Павло Юзик та проф. Петро Кондра, президент Комітету Українців Канади.

Фестиваль формально від-

(Закінчення на стор- 3-ій)

Одна із багатьох сцен парадного походу замаяними канадськими і українськими вулицями Давфину під час Крайового Українського Національного Фестивалю Канади.

ЗСА не визнають проведеної Лівією експропріяції американської нафтової компанії

Вашингтон. — Американський уряд відмовився визнати дійсність проведеної в червні цього року експропріяції американської нафтової компанії — Нелсон Бункер Гант Ойл Компані, подаючи як причину те, що це вивласнення здійснено, як акт політичної репресії у відношенні до Вашинґтону, всупереч встановленим принципам міжнародного права. Повідомляючи про рішення американського уряду в цій справі уряди інших держав, державний департамент перестеріг їх проти імпортування нафти названої вище компанії, націоналізованої лівійським урядом. Про це рішення повідомив державний департамент ЗСА також уряд Лівії ще 8 липня ц.р. через американську амбасаду, але ніякої відповіді досі не одержав. Постанову про вивласнення нафтової компанії Бункера Ганта проголосив голова Лівійської держави полк. Муаммар ель-Каддафі ще 11 червня ц.р., заявляючи, що із ЗСА треба діяти з допомогою твердих ляпасів, щоб таким чином поборювати американську ароґанцію, і закликаючи арабські країни до підриву американських інтересів в арабському світі. Звичайно уряд ЗСА визнає експропріяцію американських індустрійних компаній чужими державами, але тільки в цьому випадку, як уряди цих держав погодяться виплатити компенсацію власникам цих компаній.

Сенатська комісія відклала переслухування в справі Вотерґейту

Вашингтон. — У вівторок, 7-го вересня, сенатська комісія, яка розглядає Вотерґейтську справу, закінчила першу фазу переслухань і оголосила перерву до 10-го вересня ц.р. Наступні дві фази переслухань будуть зв'язані з методами збирання і вжитку грошей на виборчі кампанії та з питанням політичного шпигунства й шантажу.

Останніми свідками під час першої, так званої Вотерґейтської фази, були колишній генеральний прокуратор Ричард Клайндінст і теперішній асистент генерального прокуратора Генрі Пітерсен. Обидва заявили, що в квітні ц.р. їм пощастило нарешті здобути майже всі потрібні інформації про влом до головної квартири Демократичного Крайового Комітету та про спроби затаювання Вотерґейтської афери, але також заявили, що не здобули ніяких доказів, що президент Ніксон був причетний до цієї справи. Натомість вони обидва твердили, що колишній дорадник Президента для внутрішніх справ, Дж. Ерліхман, старався довідатися від них про можливість полегшення кар для арештованих вломникв до Демократичної квартири. Ерліхман у своїм свідченні перед сенатською комісією заперечив, що він старався про полегші для арештованих вломників.

Клайндінст і Пітерсен заявили, що найточніші інформації про Вотерґейтську аферу дали для прокуратури в квітні ц.р. Джон Дін, колишній правний дорадник Президента, та Джеб Меґрудер. Асистент генерального прокуратора Пітерсен сказав, що 15-го квітня ц.р. він порадив президентові Ніксонові звільнити з постів своїх головних дорадників Джона Ерліхмана та Г. Р. Галдермана, бо вони можуть пошкодити Президентові. 15 днів пізніше обидва дорадники Президента зрезиґнували.

Американські літаки бомбардували через помилку дві місцевості в Камбоджі

Пгном Пенг, Камбоджа. — В понеділок 6 серпня ц. р. американські літаки збомбардували через помилку Неак Луонґ, місцевість на 38 миль на південний схід від столиці Камбоджі Пгном Пенг, яка знаходиться в засягу камбоджських оборонних позицій. У висліді цього помилкового бомбардування згинуло, згідно з повідомленням американської амбасади в Пгном Пенгу, 137 осіб, в тому числі 56 вояків камбоджського національного уряду, і 118 було поранених. За інформаціями камбоджських офіцерів у Неак Луонґу, кількість вбитих мала бути набагато більша: мало згинути 189 осіб, в тому числі жінок і дітей і 315 було поранених. Місто Неак Луонґ перебуває від лютого цього року в оточенні комуністичних з'єднань і його залогу становлять яких 3 000 вояків камбоджської армії і морської піхоти. Разом з вояками живуть там і їхні родини. Американське летунство, допомагаючи національним військам Камбоджі боронити цю місцевість проти комуністичного наступу, без упину бомбардує ворожі позиції і саме під час однієї із таких оборонних акцій відбулося помилкове збомбардування Неак Луонґу. На другий день, за камбоджськими, ще непідтвердженими інформаціями, американські літаки збомбардували помилково ще одну місцевість — село Тахор на одному з островів ріки Меконґ, віддаленому яких шість миль від Неак Луонґу. Внаслідок бомбардування згинуло там вісім осіб і 16 було поранених.

У ЛЬВОВІ АРЕШТУВАЛИ ДЕВ'ЯТЬОХ СТУДЕНТІВ, ЗВІЛЬНИЛИ З ПРАЦІ СІМОХ ПРОФЕСОРІВ

Ню Йорк. (Пресова служба ЗП УГВР). — Згідно з вістками з України, в травні ц.р. органи КҐБ арештували 9 студентів Львівського державного університету з факультетів історії, журналістики і медицини. Арештованих обвинувачували в тому, що буцім-то вони поширювали написи і листівки в університеті з протестом проти русифікації, дискримінації української мови, історії та літератури.

У зв'язку з тим до Львова прибули дві комісії, одна з Києва, під проводом секретаря ЦК КПУкраїни Валентина Маланчука, друга з Москви. Маланчук — відповідальний в ЦК за справи ідеології — вимагав засуду студентів. На це не погодилися московські делеґати, які доручили звільнити арештованих, вимагаючи рівночасно усунення з університету згаданих студентів і їхніх викладачів. Таким чином з праці в університеті звільнили сім професорів, а від інших вимагають покаянних заяв.

Арештовані студенти вели себе мужньо, а ті серед них, хто студіював історію, обвинувачували владу в тому, що вона не дає їм доступу до історичних джерел, без чого не можна пізнати історичної правди, в час коли студенти природничих наук можуть користуватись усіми надбаннями людської думки минулого.

Рівночасно наспіли інформації про те, що ще перед травнем ц.р. викинули з Львівського університету 11 студентів української філології, і двох студентів античної філології. Причиною тих репресій було те, що в університеті були поширені листівки з протестом проти заборони святкування шевченківських роковин та окрема публікація п.н. „Поступ".

Відбулося урочисте і ділове засідання Президії і ВО УНРади

Мюнхен (УІБ). — Дня 21 липня ц. р. відбулося тут спільне засідання Президії і Виконавчого Органу УНРади, в якому взяли участь президент УНР М. Лівицький, віцепрезидент М. Степаненко, голова УНРади С. Довгаль, урядуючий голова ВО Т. Леонтій, голова Контрольної Ради С. Ковальський, члени Президії УНРади І. Кедрин-Рудницький, С. Мелінська, П. Кашинський, О. Сухаревський і Ю. Семенко, члени Контрольної Ради і члени УНРади А. Скаба, М. Мальований (два останні прибули на засідання з Бельгії), Д. Андрієвський, В. Огородник, члени ВО Р. Єндик, А. Широкостеп, Г. Ткаченко і заступник члена ВО та член УНРади П. Сумароків.

Урочиста частина засідання була присвячена 25-літтю створення Української Національної Ради та жертвам організованого Москвою голоду в Україні 40 років тому. Відкриваючи засідання, голова УНРади С. Довгаль виголосив присвячене цим подіям відповідне слово. Голова ВО Т. Леонтій прочитав привіт з Арґентини з нагоди 25-ліття УНРади. Президент М. Лівицький в короткому слові зазначив, що скромність зовнішніх обставин, в яких органи Державного Центру УНРеспубліки в екзилі відзначають радісну річницю створення УНРади і сумну річницю штучного голоду в Україні ніяк не поменшують значення установи Державного Центру і тієї великої ідеї, якій ми служимо.

В діловій частині засідання заслухано і схвалено зладжений секретарем Президії Ю. Семенком протокол попереднього засідання Президії УНРади, після чого вислухано експозе урядуючого голови ВО УНРади Т. Леонтія та його звіт з діяльности ВО від 7-ої сесії УНРади, в якому порушено призначення нових та поповнення давніх Представництв ВО УНРади, діяльність на зовнішньому відтинку, поїздки Президента УНР та Урядуючого Голови ВО УНРади, видавничі справи, справи зносин з Товариствами Прихильників УНР та Сприяння УНРаді, фінансове становище органів Державного Центру тощо. Далі обширний звіт про справи на американському терені (діяльність Експозитури Державного Центру, Представництв в ЗСА і Канаді, Товариств Сприяння УНРаді і зносини з різними українськими установами та організаціями) подали віцепрезидент М. Степаненко та член Президії УНРади І. Кедрин - Рудницький. Після дискусії, в якій приймав також участь президент М. Лівицький, подаючи вияснення щодо різних заторкнених у звітах і дискусіях питань, Президія схвалила прийняти експозе та звіти до відома.

Схвалено подорожі представників Державного Центру в жовтні ц. р. до ЗСА і Канади та в грудні ц. р. до Австралії. На окреме внесення заступника керівника ресорту військових справ полк. П. Сумарокова схвалено, щоб ВО доручив керівникові ресорту військових справ ген. В. Филоновичеві оформити справу нагородження орденом Лицарів Другого Зимового Походу до наступного засідання Президії УНРади.

ВІДБУВСЯ СЬОМИЙ ТАБІР ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У

Аккорд, Н.Й. (дюк). — Як уже коротко інформовано, в днях від 30 червня до 14-го липня на оселі ОДУМ-у „Київ", яка знаходиться недалеко Союзівки, відбувся Сьомий Вишкільний Табір Виховників Юного ОДУМ-у. Метою табору було підготувати виховників для праці з дітворою на одумівських відпочинково-виховних таборах та філіях ОДУМ-у.

Участь в таборі взяло п'ятдесят двох курсантів у віці 15-19 років з різних місцевостей ЗСА, Канади та Західньої Німеччини — Детройт, Чикаґо, Міннеаполіс, Самерсет, Філядельфія, Ню Йорк, Лейквуд, Нюарк, Трентон, Гамільтон, Торонто, Ошава, Монтреаль, Ст. Катеринс, Лондон та Новий Ульм. Програмою табору керувала команда в складі: д-р Юрій Криволап — командант, Віктор Войтихів — заступник команданта та старший виховник ОДУМ-у для хлопців, Ніна Вусата — заступник команданта та старша виховниця ОДУМ-у для дівчат, д-р Анатолій Лисий — таборовий лікар, Таня Вовк — писар, Петро Ткачук — старший бунчужний, Ліда Тарасенко — старша бунчужна, Василь Дорошенко та Володимир Мурга — обозні. Команді у праці з курсантами допомагали інструктори — старші виховники ОДУМ-у: Павло Лимаренко, Дарія Лиса, Василь Григоренко, Петро Гурський та Олексій Шевченко.

З п'ятдесяти двох курсантів, двадцять шість успішно закінчили програму табору, склали іспити з Першої Оду-

(Закінчення на стор- 3-ій)

Команда і учасники Сьомого Табору Виховників Юного ОДУМ-у

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ СПІРО ЕҐНЮ повідомив, що він є під федеральним слідством у зв'язку з можливим порушенням кримінальних законів. Цю заяву Еґню зробив через свого пресового секретаря Марша Томсона, який сказав, що Віцепрезидент певний, що слідство докаже його невинність та що Еґню не даватиме пояснень в цій справі аж поки слідство не буде закінчене. З інших джерел відомо, що федеральний прокуратор розглядає можливість зв'язку Віцепрезидента із порушенням кримінальних законів, які охоплюють хабарництво, конспірацію та податкові закони. Виявилося, що кілька років тому деякі інженерні та архітектурні фірми Балтиморської округи давали стейтовим урядовцям великі хабарі в заміну за контракти. В той час Спіро Еґню був стейтовим урядовцем, а опісля губернатором Мериленду. Федеральне слідство має за мету розглянути, чи Еґню був замішаний в справу хабарів, чи ні.

ПРЕДСТАВНИКИ АМЕРИКАНСЬКОЇ НАФТОВОЇ ІНДУСТРІЇ перестерігають, що існує можливість, що цієї зими буде брак оливи для огрівання будинків. Нафтова індустрія закликає федеральний уряд, щоб він збільшив імпорт нафти та виробив пляни постачання нафти до всіх частин Америки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Гірше ката...

Подане в сьогоднішньому числі „Свободи" повідомлення про арешти студентів Львівського університету за те, що протестували проти посилюваної русифікації, дискримінації української мови, історії й літератури і проти звільнення з праці ряду професорів, мабуть, за те, що співчували цим студентам — ще одне підтвердження посилюваного в Україні розгрому української науки й культури.

Очолюваний прибічниками Брежнєва — В. Щербицьким, І. Грушецьким та А. Ляшком — кагебівський режим веде широкорозгорнений наступ на різні ділянки української культури й науки, зокрема ж ті, що пов'язані з історією, літературою й мовою. З редакційних колегій літературних журналів, з редакцій наукових, періодичних видань позвільнювано десятки науковців, авторів праць з історії України, українського мовознавства і літературознавства, клясичної філології, перекладачів, дослідників української культури. Головною причиною звільнювання з праці, отже позбавлення заробітку й можливости існування, є надто щире зацікавлення репресованих такою чи іншою ділянкою української науки. Водночас із цим органи КГБ і партійні комітети прочищують високі школи із „ненадійних" з погляду режиму професорів і викладачів, не кажучи вже про студентів, яких викидають за найменший прояв національної свідомости.

Як і багато разів в історії України, провідну участь в розгромі української культури, науки і літератури беруть самі ж таки українці — московські вислужники, які у своїх намаганнях нищити українство перевищують інколи московських держиморд. Під час веденого у Львові слідства проти студентів, які протестували проти русифікації й заборони святкувати роковини Шевченка, найгостріших заходів у відношенні до них вимагали не члени присланої з Москви слідчої комісії, а керівник „української" республіканської комісії, секретар ЦК КПУ, відомий пропагатор „злиття націй" Валентин Маланчук — той, що підноситься все вище по партійній драбині і має незабаром зайняти пост першого секретаря КПУ, що його займає тепер В. Щербицький. Це не висланець Москви, але народжений у Проскурові Валентин Маланчук, історик і професор, вимагав якнайгостріших кар для студентів українського університету.

Своєю наполегливістю в поширюванні погрому українства такі типи, як В. Маланчук, тільки підтверджують гірку правду гнівних Шевченкових слів про „дядьків отечества чужого", що „гірше ката рідну матір розпинають".

Не в один гуж...

Суперечності існують не тільки в кожному вільному суспільстві, серед кожного народу і між народами, але й в кожній громаді, навіть у багатьох родинах. Вони, ці суперечності, не тільки не є ніякою трагедією, але часто цілком навпаки — є передумовою та стимулом для дальшого прогресу. Казали бо і кажуть українці, що „хто ся любить, той ся чубить".

Але коли мова про нас, українців у вільному світі, то між нами тієї „чублячої любови" рішучо забагато. Не від сьогодні відомо, що де є два українці, там є щонайменше чотири партії — один має свою, другий свою і кожний з них має ще бодай одну „загальну", „координаційну", „всеохоплюючу". Не диво, що в таких обставинах у нас витворилася майже „манія консолідації", але часто з цілком протилежними наслідками.

Добрим джерелом студій не так для історика-науковця, як радше для „національного психолога" могла б бути редакційна картотека і архіви „Свободи". Навіть у цій хвилині на редакційному столі лежать „постанови і ствердження" трьох мирянських організацій, що змагають до патріярхального завершення Української Католицької Церкви. На цьому ж столі лежать „постанови і ствердження" різних установ відносно українських студій в Гарварді, ще не припали порохом прерізні „постанови і ствердження" поділеної УРДПартії, заяви та „постанови і ствердження" в справі минулорічної сесії УНРади — і так, здавалося б, без кінця й краю. І марно дошукуватись у тих прерізних „постановах і ствердженнях" виразно суперечних ідей, концепцій чи програм. Всі вони — парафразуючи слова гетьмана Івана Мазепи — того самого прагнуть, тільки „не в один гуж тягнуть".

Не без турботи треба ствердити, що й дотеперішня підготова до Другого Світового Конґресу Вільних Українців не дає певности, що там усі „потягнуть в один гуж", що його з таким великим трудом і — в наших обставинах — майже подивугідно сплетено на Першому СКВУ. Часу небагато, обставини в світі радикально змінюються не в користь української визвольної справи, і сьогодні, як і в попередніх критичних часах, нам аж ніяк не можна продовжувати нашу національну традицію з „одним до ліса, а другим до біса". Думаємо, що нашій громаді не бракує національної совісти. Щоб тільки ще спромогтися на здоровий глузд і не для особистих чи групових амбіцій, але таки справді в найкращому інтересі нашої визвольної справи „потягнути в один гуж . . ."

В Гантері відбувся з'їзд лісників

Гантер, Н.И. (І.В.). — 28 липня ц.р. відбувся тут черговий з'їзд українських лісників, в домі інж. Романа і Дарії Яримовичів. Приємною несподіванкою була численна участь лісників, особливо з далеких сторін: Канади, Каліфорнії, Міннесоти, Огайо, Пеннсильвенії, Мейну, Ню Джерзі і Ню Йорку. Господар дому інж. Р. Яримович привітав колеґ як дорогих гостей, що з родинами своїми прибули так численно, щоб розважитись і відсвіжити в гам'яті чар наших лісничівок у рідному краю. Лісмайстер Т-ва Лісників ОБУЛІД-у д-р інж. М. Чаповський від Управи і всіх лісників дякував господарям за гостину, за ініціятиву у відновленні лісницької родинної традиції в їхньому власному домі, серед гірської, лісистої природи над бурхливим-сварливим потоком перед їхнім домом. Згадав теплим словом неприсутніх, тих, що вже ніколи не зможуть бути з нами, і тих, що лише хвилево не можуть. Порушив деякі актуальні справи Т-ва, головно ті, що зв'язані із 100-літнім ювілеєм НТШ. Несподіваною атракцією була поява п. Ілліва з Торонта, який своїм рідкісним репертуаром — співом та грою на правдивій лірі з України — приковував увагу зібраних, особливо молоді.

В. Ткач

НОВА ЕРА У ВІДНОСИНАХ ЗАХІД-СХІД?

Чи справді оце тепер почалася нова ера у відносинах поміж „соціялістичним" Сходом і „капіталістичним" Заходом? Можна було б це заперечувати, бож т. зв. політика „мирного" співіснування, культурний обмін і досить жваві торговельні відносини існують уже багато років, а період т. зв. холодної війни (хоч, на наш погляд, її ніколи не припиняв Схід) вже давно здано до архіву. Одначе, останні події (подорожі Брежнєва до Бонну, до ЗСА і Парижу і зв'язані з ними домовлення та вислід першої фази Европейської Конференції Безпеки і Співпраці в Гельсінках) таки говорять за те, що політика мирного співіснування з м і нилася. Якщо розвиток подій піде в наміченому напрямкові, то, очевидно, ця нова ера буде позначатися бажаною совєтам інтенсифікацією співпраці в ділянці господарсько - технологічній. І ця ера буде досить довготривалою, бо її потребує Москва (себто потребує господарсько - технологічної допомоги Заходу), а значить не зробить нічого такого, щоб її припинити, аж поки вона їй, власне, потрібна.

Не буде перебільшенням твердити, що Захід готовий до того, щоб своєю допомогою рятувати або, принаймні, міцно підтримати захитаний під багатьма поглядами режим у російсько - совєтській імперії. І тут справді історія повторюється. Бо це не вперше Захід допомагає СССР упоратися із його внутрішніми труднощами. Перший раз було це тоді, коли західній світ, починаючи від „крилатих" слів англійського прем'єра Ллойд-Джорджа, що торгувати можна і з канібалами, та від Раппальської угоди з совєтами Німеччини, допоміг СССР відбудувати знищене революцією господарство. Тоді в СССР масово працювали чужоземні фахівці - інженери (німецькі, американські й інші), а високі німецькі військові фахівці допомогли навіть поставити на ноги совєтську мілітарну силу.

Потім Захід допоміг совєтам під час Другої світової війни масовими доставами військових матеріялів, без чого Москва ледве чи встоялась би у війні. Правда, тоді йшлося про допомогу проти не менш жорстокого, ніж совєтський, режиму гітлерівської Німеччини, проти ворога свого ворога. Але чи цю допомогу треба було давати аж у такій мірі, щоб — для заощадження власних сил західніх держав — СССР не тільки відбив навалу із власної території, але й захопив великі простори в Европі, стаючи найбільшим переможцем у війні? Чи не грала тут ролю наївна віра в те, що, мовляв, „большевизм уже не той" і не буде підкорювати інші народи та загрожувати всьому світові?!

І тепер ось утретє, коли СССР захитаний внаслідок господарських неполадок, всезростаючого руху спротиву й опозиційних настроїв — насамперед серед поневолених неросійських народів — Захід лагодиться прийти йому з допомогою. Сподіваючись — чого? Фінансових зисків чи також того, що вже, як то дехто думає, „злагіднений" режим в СССР не являє собою загрози для західнього світу і що СССР не повернеться до своєї експансивно - агресивної тактики? Отже, заплющуючи очі на те, що зміцнений за рахунок Заходу СССР може в майбутньому знову розпочати ніби тепер п о х о в а н у вже „холодну війну"? В якому становищі опинився б тоді західній світ, якби, заколисані „мирними" п р о позиціями Москви, американці залишили (або бодай частинно залишили) Західню Европу, і вона буде змушена приймати „мирні" ультиматуми Москви, кінцевим результатом яких буде неухильна монія?!

Що дає Москва Заходові взаміну своїх жадань? В господарському відношенні — нічого, бо це ж вона потребує допомоги, а не навпаки. У военному відношенні? Мир у В'єтнамі скидається на глум, якщо взяти до уваги, що задля нього Камбоджа от-от має бути опанована комуністами. Злагіднення ситуації на Близькому Сході виглядає радше на „передишку", щоб у майбутньому Москва, перебоpовши свою внутрішню кризу, знову почала штовхати арабів на війну проти Ізраїлю. „Безпека" в Европі? Але ця безпека, при тому, що совєтський военний потенціял на европейському континенті далеко міцніший за всі об'єднані сили західніх демократій, і при тому, що вона, ця безпека, дає можливість Москві у декілька разів збільшити свої дивізії на кордонах з Китаєм, виглядає дуже химерно і залежить від ласки чи неласки володарів Кремлю.

В політичному відношенні Москва теж нічого не дає Заходові. Бож „ідеологічна війна" не п р и пиняється. Зміцнивши натиск на сателітні і поневолені в СССР народи, Москва не дозволяє ніяких „лібералізацій" (згадати хоча б реакцію совєтів на пропозиції Заходу щодо виміни інформацій і подібні речі в Гельсінках) у межах комуністичного бльоку, а сама продовжує „ідеологічний" наступ на „гнилі демократії". Чи не є це здійснювання „проєктів" Хрущова, який був проти війни, бо, мовляв, Захід і без війни закінчить своє існування на кладовищі?

Можна мати враження, що Захід, ідучи на зближення з СССР, не має іншого виходу в своїй політиці. Допустившись великих помилок у минулому, віддавши напризволяще поневолені Москвою народи, переживаючи сам різнорідні кризи і не маючи єдности, західній світ використовує нагоду „мирних" пропозицій Москви, щоб і для себе мати „передишку", і не має ніяких інших можливостей, щоб протиставитися політиці Кремлю. І при цьому сподівається, що СССР ще довго не буде спроможний побороти свої внутрішні труднощі, а тому ще довго не буде небезпечний для західніх демократій.

Можливо, що зазначені міркування є причиною нинішньої політики Заходу супроти Москви. Але вони криють у собі велику небезпеку, бо ж навіть агонізуюча російсько - совєтська ім-

(Закінчення на стор- 3-ій)

ЩОБ УСПІХ БУВ СПРАВДІ УСПІХОМ

„Свобода" з 31 червня ц. р. помістила відбитку „Відкритого листа до Американського Народу" в обороні українських політичних в'язнів у Совєтському Союзі. Лист цей появився в „Н. И. Таймсі" заходами УККА, у формі платного оголошення, за яке заплачено цьому впливовому часописові 10 тис. долярів.

„Свобода" завжди з ентузіязмом пише про наші громадські справи, і тим разом цій акції присвятила багато місця. Я з признанням для „Свободи", особливо за її інформації про переслідування українських патріотів, але тому, що не всі висновки редакції „Свободи" мене переконують, хочу поділитися з читачами кількома думками про згадану акцію.

Добре сталося, що УККА старається знайти можливості ширшої інформації американського загалу про переслідування українсьних патріотів. Давно треба було це зробити і зразу на якнайширшу скалю, на кількох фронтах і в різних формах. УККА розпоряджає організаційною сіткою своїх представництв по різних осередках нашого тут поселення і подібні інформації можна було вмістити також в інших американських газетах.

Не маю на думці платні оголошення не тільки тому, що вони задорогі, але й тому, що багато людей не читає їх, ставлячись з резервою до всякого роду „комершелс". Без зв'язків з людьми, що ведуть американську пресу, ми не зможемо знайти доступ до передових статтей, спеціяльно в „Н.И. Таймсі", але в Америці є ряд газет, які напевно дали б місце для добре й фахово написаної інформації чи статті, хоч би, наприклад у відділі „Голоси читачів". Між іншим, саме тепер, коли пишу цей допис, пошта принесла мені англомовний тижневик „Свободи" з передруком листа Джона Стасева „Справедливість для українців", що був вміщений у „Бетлегем Гловб Таймсі". Таких листів повинно бути десятки в різних часописах і в різних місцевостях.

Індивідуальна ініціятива — явище дуже відрадне, але воно здебільша спорадичне, тому УККА міг би взяти в свої руки організаційне переведення цієї справи через свої представництва. На допомогу могла б у великій мірі прийти наша молодь, дописуючи до студентських газет, що їх читають не тільки студенти, але й професори в університетських центрах. Для нашої молоді це буде добра нагода показати себе не тільки з танцювальної, але й з інтелектуальної сторони, а редакція „Свободи" напевно захоче і передрукувати ці статті, і виріз-нити найкращі. Це не коштувало б нічого, і з нашою справою знайомилися б широкі маси американського загалу.

А втім, справа не в грошах. Те, що українська культура втратила з ув'язненням Мороза, Калинця, Чорновола і інших, не можна купити й за мільйони. Тільки систематичною, добре запляннованою і безперервною акцією можемо улегшити їх долю. Демонстрації і маніфестації потрібні, але, якщо не маємо запоруки, що ці демонстрації будуть передавати головні телевізійні станції, вони будуть скороприминальними феєрверка м и. Для послідовної і тривкої акції треба посвяти і свого роду „одержимости", добрим прикладом чого можуть бути деякі наші менші організації (напр. „Смолоскип"), а ще більше жиди, які невтомно борються за права виїзду зі Совєтського Союзу до Ізраїлю для совєтських жидів.

Щоправда, жиди тут мають багато приятелів і в Уряді, і в Конґресі, але й ми також можемо здобути прихильників для нашої справи систематичним писанням листів і до стейтових, і до федеральних сенаторів та конґресменів. І тут знов „Свобода" зробила б велике діло, інформуючи читацьку громаду про нав'язування зв'язків з політичними колами в Америці. Це заохотило б наших людей, навіть і тих, що тримаються осторонь і не хочуть ні в чому анґажуватися.

Тяжко зрозуміти, чому „Відкритого листа" підписало тільки 66 професорів. Не знаю, якими критеріями і якою технікою послуговувався УККА, збираючи ці підписи. Маю враження, що вся акція проходила в поспіху. Знаю багато українців-професорів, що не тільки були б радо підписали (тяжко подумати, що хтось з українців міг би відмовитися від цього), але й могли б зібрати десятки підписів від своїх колеґ американців. Знаю з досвіду, що, коли збираю підписи від своїх колеґ в університеті, в якому працюю, вони не відмовляються підписатись, коли йдеться про оборону людських прав.

Коли б для акції збирання підписів УККА приєднав також і студентів, тоді справа виглядала б далеко краще, і, замість 66-ох підписів, було б напевно вдесятеро більше. Чимало здивував мене також факт, що між підписаними не було нікого з найбільш престижевих університетів. Де був Принстон, Єйл, а найважливіше, де був Гарвард, в якому завдяки існуванню Українського Центру можна було б зібрати десятки підписів? Добрим прикладом може бути акція робітників у Детройті, де 153 робітники підписали петицію в обороні ув'язнених в СССР українців.

Переслідування і дикі нагінки на українських патріотів за залізною заслоною посилюються. На них повинні ми відповісти якнайінтенсивнішою акцією широких кіл нашого громадянства у вільному світі. Цього чекає катована, але нескорена Україна.

Професор

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВІТАЄМО!

Вітаємо започаткування тісніших взаємовідносин між молодечою організацією ОДУМ і молодечою організацією СУМА!

Ось слова з привіту голови ЦК ОДУМ'у д-ра Ю. Криволапа під час перебування його і учасників виховного табору ОДУМ 12 липня ц.р. на Оселі СУМА в Елленвіллі, Н.И.:

„Ми приїхали з надією не тільки формально привітати Вас та провести з Вами кілька годин у товариській зустрічі. Ми приїхали з надією, що наші обидві молодечі організації, СУМА і ОДУМ, почнуть процес зближення між собою, процес, який мав би зцементувати нашу молодь на єдинім шляху, в єдиній меті — посвяті свого життя і праці для нашої батьківщини — України та боротьби за звільнення її з комуно-московської неволі.

„Наша доля однакова. Наші цілі тотожні. Ми бажаємо більших, ближчих і частіших контактів з Вами. Ми не бачимо ніяких причин, чому б цього не робити. Ми хочемо провести цю зустріч з Вами в дусі дружби українця з українцем, в дусі взаємної пошани, в дусі співпраці наших молодечих організацій. В надії на це ми простягаємо Вам сьогодні нашу руку."

Ми радіємо постановою ОДУМ'у і таким же ставленням до нього СУМА і бажаємо ще більшого затіснення дружби, братерства і любови між цими двома організаціями.

Думаємо, що рука, простягнута головою ЦК ОДУМ'у, д-ром Ю. Криволапом до молодечої організації СУМА, зустріне щиру й прихильну оцінку всього українського громадянства.

Хай же цей приклад, що його започаткували ці дві молодечих організацій, наслідують і старші брати, незалежно від політичних, релігійних чи будь-яких переконань.

Наша ціль одна: самостійна, соборна і ні від кого незалежна Українська Держава. Тож до цієї цілі і прямуймо всі разом!

Товариство Прихильників Української Народної Республіки, Нюарк-Ірвінґтон, Н.Дж. За голову Управи Т-ва: *К. Степовий.*

ПРО ЖУРАЛІСТИЧНІ КОНКУРСИ

Добре, що „Свобода" дискутує справу конкурсу журналістів, бо це — важлива справа. Звідки будемо брати в недалекім майбутнім редакторів для нашої преси якщо не заохотимо старших і молодших до тієї, поза рідним краєм професії? Не погоджуюся з пропозицією, щоб жюрі конкурсу брало до уваги лише статті тих авторів, які самі зголосилися до конкурсу. Це в крайній мірі нескромне. Навпаки, належить брати до уваги всі найцінніші статті. На це має бути досвідчена конкурсова комісія, щоб знати все, що цінне появилося за минулий рік у пресі.

Буває також таке, і то в наших умовах нерідко, що хтось, хто має речеве відношення до журналістики, не є професійним журналістом, або часово не є, бо працює в іншій ділянці. Такий ледве чи, написавши навіть найкращу статтю, буде впихатися між журналістів і ще до того зголошувати свою статтю. А коли хтось другий мав би право зголошувати, то чому не саме жюрі, яке має ОБОВ'ЯЗОК знати всю журналістичну п р о дукцію конкурсового часу? Коли другий Конкурс пішов по цій лінії, то напевно тому, що життя виявилося сильнішим, як нежиттьова постанова конкурсового правильника. Не можна допустити до того, щоб з приводу формалістики (зголошено, чи не зголошено статтю) винагородити статті гірші, поминувши кращі. На цім терплять не особи, але — повага української журналістики.

Це саме відноситься до другого спірного питання, чи признавати нагороди т и м авторам, яких статті були вже раз нагороджені? Очевидно признавати, бо конкурс має чесно ствердити, яка стаття, чи статті є найкращими в конкурсово м у періоді. Інакше конкурс не мав би глибшого сенсу.

І ще одне: чим строгішими будемо в оцінці статтей, тим більшу користь принесуть конкурси. Краще не дати нагород, ніж, з браку справді добрих статтей, дати за слабі.

Ярослав Падох
Ню Йорк

В. Давиденко

І ЗНОВУ ВИННИЧЕНКО...

(Відповідь п. Г. Костюкові)

(2)

Тут до речі було б навести кілька уривків з характеристики ще молодого Винниченка і його творчости, яку подав такий авторитетний літературознавець, як Сергій Єфремов у II тому своєї „Історії українського письменства" (Київ - Ляйпціґ, 1919, ст. 291-297).

"Виступивши на літературну ниву на початку XX стол., саме тоді, коли українство жвавіше починало реаґувати на світові події і брати в них участь, Винниченко відразу одбив був у своїх оповіданнях той бадьорий настрій — не тільки народу, що прокинувся від довгого сна... Винниченко в перших своїх оповіданнях одбивав те революційне бунтарство, на якому стояли молоді українські революціонери тієї початкової доби... (291). „Краса і сила", „Контрасти", „Заручини", особливо „Боротьба" і „Голота" — повні того величезного інтересу, який може викликати тільки великої міри художник..." (292). „Та разом із тим зростом позначаються в його творчості й небезпечні симптоми. Критичний і неґативний погляд на життя зродив надмірну тенденційність, яка все більше й більше виступає, починаючи з пореволюційних часів... Немов одходячи далі од свого Sturm- und Drang-Period'у, письменник тратить ґрунт під своїми ногами... що свідчить про зневір'я, розклад, занепад. Контрасти з життя перейшли на психіку письменника і посили її — і він заплутався в них" (293). „Тут не образи втілюють ідею, органічно з неї виникаючи, а ідея спеціяльно вишукує для себе образів і робить це так грубо, ненатурально, з такою підкресленою тенденційністю, що замість живих людей однобічні карикатури виходять, немов на них письменник мститься за свої одурені ідеї. Спосіб на це у Винниченка дуже простий. Він бере звичайно якийсь утертий шаблон, якусь прописну мораль, з одного маху перевертає її навиворіт — і в результаті маємо таку саму мораль, тільки з другого боку, скажу так — перелицьовану. Так повстала, напр., ота голосна ‚чесність з собою"... Здогадним дешевим методом перелицьовування та прописної моралі повстала більшість драматичних творів Винниченка' (295)."

Свою характеристику Винниченка як письменника закінчує Сергій Єфремов оптимістичною заввагою, висловлюючи сподівання, що Винниченко ще „знайде себе". У своїх останніх романах, пише С. Єфремов, як „По свій", „Божки", „На вагах життя", Винниченко, мовляв, „позбувається потроху моралізаторства, і сатирична нотка все дужче бринить у його манері" (297). При цьому багато надій покладає С. Єфремов на публіцистичні праці В. Винниченка.

Але що написав би Сергій Єфремов, якого називали „совістю українського народу", коли мав би можливість прочитати Винниченкові „Поклади золота" чи його книжку „Відродження нації", після виходу якої у світ українська еміґрація в своїй переважній більшості бойкотувала цього письменника і політичного діяча?

Посилання п. Г. Костюка на Івана Дзюбу, на 5-ий З'їзд Спілки Письменників України, де, мовляв, порушувано справу Винниченка, на самвидавний „Український Вісник" нікого не переконають, бо напевно ні Дзюба, ані будь-хто з учасників З'їзду, крім спеціяльно довірених осіб, ані жаден з авторів „Українського Вісника" не читав Винниченкових „Покладів золота" та його наївно-безпорадного „Слово за тобою, товаришу Сталіне", де автор залишає читача перед безглуздим питанням: а чи не зречеться добровільно кривавий диктатор своєї влади і комунізму задля винниченківської „колектократії"?

Щождо творів В. Винниченка, які й досі зберігають свою літературну вартість, а зокрема „архівних матеріялів", точніше „Щоденника", що його не раз цитує п. Г. Костюк і що його ніхто крім вибраних осіб не читав, то їх варто було б видати, бо Винниченка, як письменника з української літератури годі усунути, а його „Щоденник", виданий повністю, без редакторських купюр (!), міг би кинути додаткове світло на цю людину, яка, бувши головою Директорії, покинула свій найвищий у державі пост, втекла на еміґрацію, зорганізувала там свою компартійку і в травні 1920 р. в італійському часописі „Аванті" вмістила відкритого листа „Товаришам комуністам...", в якому заперечувала леґітимність Уряду УНР, мовляв, на Україні „єдиний дійсний уряд — це уряд робітників і селян Соціялістичної Республіки Рад". (Є. Онацький — „По похилій площі").

Про видану Винниченком брошуру „Поворот на Україну", де він оправдує свою подорож з Відня до московського хана, його колишній однодумець Микита Шаповал писав: „Брошура паскудна і дурна. Дивне політичне убожество і разом цинізм. Винниченко доводить... що влада [большевицька — В.Д.] на Україні не окупаційна... Безконечно глупа брошура! Все пояснюється його феноменальним цинізмом і зарозумілістю".

М. Шаповал знав Винниченка напевно ліпше, як п. Г. Костюк, і, як виходить із цих зауваг, нічого загадкового, крім цинізму і зарозумілости в його поведінці не знаходить.

Отже, „прокурорський тон" В. Давиденка, про який пише його суворий критик, голова об'єднання письменників „Слово", радше належить Є. Онацькому, Ф. Мелешкові, М. Шаповалові, Ю. Липі та численним іншим визначним політичним діячам, письменникам і публіцистам, а не В. Давиденкові, який дещо з писань цих осіб цитує без коментарів.

Пан Г. Костюк пише, що Давиденко закидає Винниченкові совєтофільство, але це совєтофільство, твердить він, було лише „одчайдушним кроком у безвихідді, було спробою (може й хибною, але у глибокій вірі) урятувати, що можна", „розпачливою спробою... не випускати ініціятиви влади з українських рук". (Цитати з неопублікованого Винниченкового „Щоденника").

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ОСІБ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

крив його цьогорічний господар, головний предсідник Українського Народного Союзу Йосип Лисогір, після чого з привітами виступили представники провінційного уряду і міського управління та інші почесні гості. В програмі відкриття був також виступ танцювальної групи „Гомін України" з Детройту-Віндзору. При цій нагоді цей ансамбль передав для Канадського Українського Національного Фестивалю прапори міст Віндзору та Детройту. Почесних гостей привітали за традиційним звичаєм хлібом і сіллю двоє найменших учасників фестивалю, Жакелін Дучишин та Марко Симчик. Того ж дня вечером на давфинській арені мистецькі музичні, хорові та танцювальні ансамблі дали показ українських пісень, музики і танків. Участь прийняло 9 мистецьких ансамблів з Давфину, Вінніпеґу, Віндзору, Детройту та Бурлінґтону, Онтаріо. З сольовими точками виступила відома молода співачка Анна Чорнодольська, яка недавно здобула першість у „змаганнях талантів" у Канаді і нагороду СіБіСі. На фестивалю виступали такі мистецькі ансамблі: танцювальна група „Гомін України" з Детройту-Віндзору, хор Українського Національного Фестивалю Канади під управою Г. Лазарук-Гендерсон, група „танцюючих козаків" Мирослава Лехова з Вінніпеґу, ансамбль цимбалістів з Давфину, танцювальна група „Зірка" з Давфину, хор „Троянда" з Давфину, чоловічий квартет „Континенталісти" з Вінніпеґу, оркестра Теда Комара з Вінніпеґу, лірники Василь Говіка з внуком Іваном Підковичем, танцювальний ансамбль „Веселка" з Бурлінґтону, Онтаріо, який на фестивалі здобув перше місце. Спеціяльну демонстрацію гри на бандурі та виконання козацької думи дав бандурист Роман Онуфрійчук.

В суботу 4 серпня, крім відвідин мистецького павільйону, пошти „Україна" та двох мистецьких імпрез: „Українська рапсодія" і „Гомін України", була влаштована традиційна парада вулицями міста Давфину. Тисячі присутніх заповнили вулиці, якими проїздила кавалькада авт і фльотів та група козаків на конях, які були чи не найбільшою атракцією паради, в час якої мистецькі групи демонстрували українські національні танці. Особливо успішною була вечірна імпреза „Гомін України", яка притягнула найбільшу кількість глядачів. Крім згаданих ансамблів та мистців, на цьому вечорі виступав також соліст-баритон з Вінніпеґу Ярослав Щур. На цій частині фестивалю був присутній також митрополит Української Католицької Церкви в Канаді Владика Максим Германюк. Керівником всіх мистецьких програм був відомий наш діяч і мистець з Вінніпеґу, Ярослав Семчишин.

ВШАНУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІОНЕРІВ

Також цьогорічний давфинський фестиваль нав'язував до 75-ліття з дня відправи першого українського Богослуження на канадській землі о. Нестором Дмитровим, який у той час був якраз другим з черги редактором „Свободи", а також до 80-ліття щоденника „Свобода", яке сповняється цього року. На зовні це було заманіфестовано тим, що аранжери Фестивалю запросили на господаря і господиню цьогорічного Фестивалю головного предсідника Українського Народного Союзу Йосипа Лисогора та пані Марію Лисогір. З нагоди цієї подвійної річниці на площі біля Хреста Свободи 16 миль на північ від Давфину, де було відправлене перше на канадській землі українське Богослуження, був відслужений благодарственний молебень та була влаштована заходами канадського Представництва Українського Народного Союзу імпреза для відзначення цих пропам'ятних дат.

Молебень відправив о. протоєрей Дмитро Лучак, голова Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, в сослуженні о. протоєрея Сергія Кицюка з Вінніпеґу, о. протоєрея Мирослава Крещука з Едмонтону, о. Євгена Стефанюка з Давфину, о. Івана Качука з Вінніпеґу та о. Василя Василева з Вінніпеґу. Відповідне до хвилини слово сказав о. протоєрей Дмитро Лучак. Після молебену відбулися громадські збори, присвячені пам'яті піонерів, які поселилися у цій околиці перед 80-ти роками і до нащадків яких вся ця околиця сьогодні належить. Зборами проводив головний контролер УНСоюзу мґр Іван Геврик. Слово до зібраних сказав голова канадського Представництва УНСоюзу сенатор Павло Юзик. Привіт від Головного Уряду УНСоюзу передав головний предсідник Йосип Лисогір, зупинившися коротко над місцем і ролею УНСоюзу в українському громадському житті. Від редакції щоденника „Свобода" говорив ред. М. Сосновський, пов'язуючи цьогорічні фестивальні святкування з подією з-перед 75-ти років, коли в околиці Давфину прибув редактор „Свободи" о. Нестор Дмитрів, поклавши тут якраз тривкі підвалини під українське релігійно-національне життя, яке за останніх 75 років буйно розвинулося.

Після закінчення офіційної частини, численно зібрані присутні мали змогу безпосередньо зустрінутися з представниками Головного Уряду Українського Народного Союзу та „Свободи" і обмінятися думками на тему різних справ, що заторкують українське організоване життя на сучасному етапі, в тому також щодо праці УНСоюзу та його плянів.

Відбувся Сьомий Табір Виховників Юного ОДУМ-у

(Закінчення зі стор. 1-ої)

мівської Проби та отримали від Команди Виховників Юного ОДУМ-у посвідки одумівських виховників-кандидатів. Одинадцять курсантів — Сузана Якута, Оля Татарко, Єлисавета Вовк, Раїса Сотник, Катерина Подопригора, Павло Гурський, Павло Лисик, Петро Сандул, Олексій Строчук, Федір Гайовий та Петро Піддубний — успішно закінчили програму табору на ступінь одумівських виховників Юного ОДУМ-у. Єлисавета Вовк — гурток „Лісова Пісня", Петро Сандул — гурток „Степові орли", Ангелина Шашло — гурток „Червоні маки" та Юліян Китастий, гурток „Чумаки" — були відзначені командою табору окремими нагородами за відмінність. Виховник Юного ОДУМ-у Дмитро Якута з Торонта виграв першу нагороду за найкращий проєкт титулярної сторінки „Таборових Вістей", які були видані учасниками табору.

Програма Сьомого Табору Виховників Юного ОДУМ-у, яка була опрацьована постійною Командою Виховників Юного ОДУМ-у, що існує при ЦК ОДУМ-у, складалась з трьох головних частин: організаційної (теми: історія ОДУМ-у, ідеологія ОДУМ-у, організаційна структура ОДУМ-у, символіка ОДУМ-у, одумівські проби вмілости, ОДУМ та українські суспільно-громадські організації, ОДУМ та українські партії і українська преса), життя серед природи (теми: таборування, перша допомога, прогульки та мандрівки, теренознавство, картографія, сиґналізація та знакування і піонерка) та програма і методика виховної роботи в Юному ОДУМ-і (теми: роля та обов'язки виховника в ОДУМ-і, психічний та фізичний розвиток дитини, гурткова система — методика праці, гутірки — програма і плянування, сходини гуртка — практичні зайняття, гри і забави — значення у виховній праці).

В понеділок 9-го липня табір виховників — як уже інформовано — відвідала команда юнацького табору СУМА з Елленвіл, Н.Й., на чолі з командантом Володимиром Левенцем. Обидві команди обмінялися думками та програмами виховної праці на обидвох таборах. Користаючись з запрошення Команди Юнацького Табору СУМА, учасники та команда Сьомого Табору Виховників Юного ОДУМ-у в четвер 12 липня відвідали сумівський табір, де в дружній та гостинній атмосфері провели пів дня серед сумівської молоді. В суботу 14-го липня, після офіційного закриття табору, частина виховників лишилася працювати на одумівському відпочинково-виховному таборі на оселі „Київ", а решта — виїхала до Торонта та Міннеаполіс до праці на одумівських таборах у тих місцевостях.

В СТОЛИЦІ КАНАДИ ОТТАВІ відбувається конференція представників Британського Коммонвелту. В конференції крім британської королеви Єлисавети II беруть участь голови держав, прем'єри і міністри закордонних справ тридцять і двох держав Коммонвелту.

НОВА ЕРА У ВІДНОСИНАХ ЗАХІД-СХІД?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

перія має ще досить сили, щоб перед остаточним сконанням справити багато клопоту для Заходу, що заколисує себе марними сподіваннями.

Виходить, що поневолені Москвою народи не можуть і не мають нічого позитивного чекати для себе від Заходу. Вони забуті, про них не говорять, вони просто перешкоджають Заходові в його політиці мирного співіснування. Отже, й мітичної „моральної" допомоги Заходу для поневолених народів сьогодні не існує. Немає чого нарікати на соціяліста Брандта з його „східньою політикою", коли те саме робить през. Ніксон, на якого ще недавно з надією зверталися очі представників поневолених Москвою народів.

Чи це значить, що нинішня політика Заходу супроти СССР має зневірювати поневолені Москвою народи? Чи це значить, що й нам, українцям та іншим поневоленим націям, треба брати приклад із політики Заходу та шукати якогось „замирення" чи „співіснування" з Москвою, як це дехто нерозважно (якщо не злочинно в національному розумінні) пропонує?

На нашу думку, всі надії поневолених Москвою націй повинні бути зв'язаними з тими процесами розкладу, які ми спостерігаємо в СССР. Ці процеси розкладу пішли вже так далеко, що ніщо не може врятувати російсько - совєтської імперії й режиму в ній від неминучого повного упадку. І тому наша „орієнтація" (бож у політиці дехто вважає, що завжди треба на щось чи на когось „орієнтуватися") — це власні сили наших народів, ситуація в СССР і захитаний режим у ньому.

Яким чином прийде (і коли?) до упадку імперії і режиму? Дати на це хоч трохи докладну відповідь — це забагато вимагати. Чи цей режим і імперія впадуть наслідком одночасової революції в цілому СССР і підвладних йому країнах, чи до такого революційного вибуху спричиняться якісь зовнішні конфлікти, чи режим і імперія згниють так, що розпадуться на порох без якогось революційного зусилля — це важко вгадати. Але процеси розкладу й упадку поступають неминуче, і вони прийдуть до свого логічного кінця. Всі, що слідкують за процесами в СССР, мусять прийти до цього висновку.

Але... і тут є великий небезпечний момент. На нашу думку, політика Заходу супроти СССР безумовно сповільнює процеси упадку в ньому. Психологічно і матеріяльно. Психологічно демобілізуючо повинні впливати на населення в комуністичному більоці оті всі відомості про зовнішні домовлення СССР, оті всі фота, на яких показується, як Брежнєв обіймається чи стискає руку різним західнім державним мужам. Матеріяльно — Москва безумовно використовує г о с подарсько-технологічну допомогу Заходу, щоб збільшити натиск на поневолені народи, щоб зломити їх рухи спротиву.

Українська визвольна політика повинна далі йти своїм шляхом: не звертаючи уваги на коньюнктуральні потягнення Заходу, цілковито відкидати настановлений Москвою окупаційний режим в Україні, орієнтуватися лише і виключно на неминучий остаточний упадок російсько - совєтської імперії йісповідувати позиції національної боротьби за відновлення нашої суверенної держави. Після перемоги ми пригадаємо собі, що на цих позиціях ми й інші поневолені нації (не зважаючи на симпатії до нас багатьох визначних особистостей різних держав і народів) не одержали ніякої серйозної допомоги.

УВАГА! УВАГА!

Відділи УНСоюзу Джерзі Сіті і Байону

Повідомляємо, що є замовлений автобус їхати на СОЮЗОВИЙ ФЕСТИВАЛЬ-СВЯТО в неділю, 19 серпня 1973 в Лейквуд Парку, Барнсвілл, коло Шамокіна, Па. Всіх, що бажають взяти участь в тому Святі, а при тому оглянути околиці, де народився ВАТЬКО СОЮЗ, проситься телефонічно голоситися до секретарів: в Байоні: Михайло Волошин, тел.: 437-5421; в Джерзі Сіті: Квітка Стецюк, тел.: 434-0237; Стелла Рась, тел.: 435-8740.

ОПЛАТА ЇЗДИ АВТОБУСОМ ЗА ОСОБУ ВИНОСИТЬ $6.00.

Зголошення без заплати не приймається. Автобус вийде в неділю 19 серпня рано о год. 8-ій від УНДому при Фліт вулиці, Джерзі Сіті, Н.Дж.

Округа УНСоюзу Ню Йорк

ПОЇЗДКА АВТОБУСАМИ до ШАМОКІНУ, Па.

з нагоди 80-ліття „Свободи"

що відбудеться

в неділю, 19-го серпня 1973 року
в LAKEWOOD PARK

Члени УНС і Гості голоситись:
Д-р Ів. Флис — AL 4-2260
Ню Йорку: . Е. Манацький і д-р В. Палідвор
Тел.: SP 7-1336
Дністер: п. Пригода — GR 7-1054
Асторія: п. М. Хоманчук — RA 6-4428
Їзда і вступ до парку $8.00.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Д-р ІВАН ФЛИС, голова — МИКОЛА ХОМАНЧУК, секретар

СТАРАННЯМ
ОКРУЖНОЇ РАДИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ в НЮ ЙОРКУ
— відбудеться —

дня 19-го серпня 1973 року на Союзівці

СВЯТКУВАННЯ

З НАГОДИ 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

Соломії Крушельницької

ПРОГРАМА:

- Богослуження — год. 11-та перед полуднем
- Обід — год. 1-ша по полудні
- Мистецька частина у виконанні членок СУА — год. 4-та по полудні
- Слово про співачку — Дарія Каранович
- Оригінальний спів С. Крушельницької з платівок
- Мелодеклямація — Ніна Січинська
- Інструментальний квартет під проводом Оксани Лєнець (скрипка)
- Спомин Анатолія Кос-Анатольського відчитає Євгенія Єнсен
- Сольоспів — Ія Мацюк (сопрано), при фортепіяні — Калина Чічка-Андрієнко

Від'їзд автобусів з Ню Йорку о год. 7:30 ранку. Збірка біля Українського Народного Дому.

Охочі взяти участь у цьому святкуванні повинні голоситися до 12-го серпня ц. р. до Мирослави Савчак (тел. 626-6008).

УПРАВА ОКРУЖНОЇ РАДИ СУА

КОНСИСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США

✝

Ділимося сумною вісткою, що дня 5-го серпня 1973 р. відійшов у Вічність

бл. п.

Митрофорний Протоієрей ПЕТРО СТЕЛЬМАХ

ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ відбудеться в середу 8-го серпня 1973 р. в год. 9-ій ранку в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., відтак похорон на місцевому цвинтарі.

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. Івана Смолія

на ШКОЛУ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
зложили Панство:

Зенон і Оксана Бабюк	$10.00
Роман і Марта Данилюк	10.00
Василь і Наталія Дума	10.00
Андрій і Лідія Закревський	5.00
Євген і Євгенія Іванків	50.00
Богдан і Дарія Кекіш	10.00
Микола і Леся Крумпик	10.00
Ярослав і Ірина Куровицький	10.00
Олександер і Дарія Леськів	10.00
Іван і Ірина Мокрвський	10.00
Павло і Люба Михайлевич	10.00
Ярослав і Галина Оберишин	10.00
Володимир і Лідія Роговський	10.00
Степан і Анна Секрета	10.00
Ярослав і Марія Томорут	10.00
Разом	$185.00

Складаємо щиру подяку всім Жертводавцям. Рівнож дякуємо всім за квіти і пожертви на численні Служби Божі за спокій Душі Покійного.

Почуваємося до вдячного обов'язку, зложити прилюдну подяку Всім, які чимнебудь причинилися до звеличання Покійного в часі похоронних відправ.

Зокрема дякуємо Всім тим, які в час нашого великого болю і смутку прийшли до нас з словами підтримки, розради і заспокоєння.

Нехай Всевишній Бог заплатить Вам всім своїми обильними ласками і щедротами.

Смутком прибиті:

МАРІЯ СМОЛІЙ
і ЄВГЕНІЯ ІВАНКІВ з Родиною

✝

В глибокому смутку повідомляємо, що дня 30-го липня 1973 року упокоївся в Бозі на 90-му році життя в Клівленді, Огайо, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, наш Найдорожчий
ТАТКО, ДЗЯДЗЬО і ПРАДЗЯДЗЬО

бл. п.

ЖИГМОНТ БОГДАН ОЛЕКСИН

довголітній директор народної школи в Девятирі, шкільний інспектор в Раві Руській, Україна, учасник Листопадового Зриву, сотник Української Галицької Армії та Українських Січових Стрільців.

ПАНАХИДИ відбулися у вівторок, 31-го липня і середу 1-го серпня 1973 р. о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Михайла Колодія, 3136 Захід 14-та вулиця, Клівленд, Огайо.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 2-го серпня 1973 р. Тіло Покійного перевезено з похоронного заведення М. Колодія до церкви св. ап. Петра і Павла, 2280 Захід 7-ма вулиця, Клівленд, Огайо, де відбулася Похоронна Служба Божа в год. 10:30 рано. Опісля похорон на цвинтарі при церкві св. Андрея на Пармі, Огайо.

В 40-ий день по смерти Покійного відбудуться
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в слідуючих місцевостях:

КЛІВЛЕНД, Огайо, церква св. ап. ПЕТРА і ПАВЛА, дня 9-го ВЕРЕСНЯ, неділя, в год. 12-ій;
ТРЕНТОН, Н. Дж., церква св. ЙОСАФАТА, дня 8-го ВЕРЕСНЯ;
ТОРОНТО, Онт., в катедрі св. ЙОСАФАТА, дня 8-го ВЕРЕСНЯ;
СКАРБОРО, ТОРОНТО, церква св. ап. ПЕТРА і ПАВЛА, дня 8-го ВЕРЕСНЯ.

Горем прибиті:

донька — МИРОСЛАВА ГРАБЕЦЬ з мужем РОМАНОМ
внуки: ОЛЕГ БОГУШ з дружиною БЕРНІС
ВІРА МОЛЛС з мужем РОБЕРТОМ
ЮРІЙ ГРАБЕЦЬ з дружиною ВІРОЮ
правнуки: КАТРУСЯ, ТЕРЕСА і МАРІЯ БОГУШ
ТОМИК і ХРИСТИК МОЛЛС
ТАРАС ГРАБЕЦЬ
братаниці: ОЛЬГА ФІЦАЛОВИЧ з родиною
ІРЕНА ФЕДЕНИШИН з родиною
кузин — ВОЛОДИМИР ФЛЮНТ
шваґер: Митрофорний Протоієрей о. ЙОСИФ ТРІСКА
близька і дальша Родина в ЗСА, Канаді і Україні

УВАГА! МІТТЕНВАЛЬДЦІ! УВАГА!

Діловий Комітет Зустрічі бувших мешканців „Ді-Пі" таборів: Єгеркасерне, Шоніркасерне і Люттензе в Міттенвальді — Німеччина, повідомляє, що

З'ЇЗД МІТТЕНВАЛЬДЦІВ

— відбудеться —

В ДНЯХ 25 і 26 СЕРПНЯ 1973 р. НА ОСЕЛІ УРС "ВЕРХОВИНА" В ҐЛЕН СПЕЙ Н.Й.

В ПРОГРАМІ З'ЇЗДУ:

Ділова частина, Служба Божа з панахидою, товариська гутірка, бенкет з мистецькою програмою і забава при звуках оркестри п. Богдана Гіриняка.

РЕЄСТРАЦІЯ учасників З'їзду в суботу, дня 25 серпня від години 8 до 10 рано.

ЗГОЛОШЕННЯ НА З'ЇЗД просимо слати на адресу: UWA Resort Center "Verkhovyna", Glen Spey, N.Y., тел.: 914-856-1323 до дня 20-го серпня 1973 року.

ЗА КОМІТЕТ: Андрій Бук (голова), Роман Савчак (1 м. голова), Іван Халупа (2 м. голова), Юліян Гельбіг (фін. референт), Степан Шепарович (орг. рефирент), Волод. Салик (орг. референт), Оксана Зґеб (секретар), Платон Хома (імпрез. референт), Іван Дзядів (реф. пропаганди).

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ: проф. Роман Чубатий, проф. Роман Романишин, проф. Іван Кузіль.

ПОЧЕСНИЙ КОМІТЕТ З'ЇЗДУ очолюють: о. Богдан Смик, о. Никола Чернявський, маестро Йосиф Гіриняк, д-р Осип Андрушків, маестро Михайло Черешньовський, проф. Йосиф Іванчук, ред. Петро Рогатинський, проф. І. Зелик, дир. П. Постолюк, М. Лезинський.

В БАНДУНҐУ, столиці Західньої Яви відбулися протикитайські заворушення індонезійської молоді, спричинені фальшивою вісткою про те, що в суперечці з китайцем згинув один індонезійський юнак. Заворушення тривали цілу ніч і понад 900 китайських крамниць і домів були сплюндровані або знищені. Спалено 136 авт і автобусів; 45 осіб, здебільшого китайців, відставлено до шпиталів.

В САЙҐОНІ ПОЧАЛАСЯ передвиборча кампанія до південнов'єтнамського сенату. Всі кандидати належать до проурядових партій, тобто тих, що підтримують режим президента Нґуєна Ван Тіє. Має бути вибраний 31 сенатор.

Аплікація на прийняття
— на —
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на СОЮЗІВЦІ
КЕРГОНКСОН, Н. Й.
від 5-го до 29-го СЕРПНЯ 1973 року

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
Вік: .... Член УНС, Відділ: ....
Знання української мови:
СЛАБО ☐ ЗАДОВІЛЬНО ☐ ДОБРЕ ☐
Залучую на рахунок оплати $..........
(Повна оплата курсів — $150.00. Половину належности треба вплатити із аплікацією)
Аплікації висилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

ЗМІНА АДРЕСИ
ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
(P.O. Box 346)
JERSEY CITY, N.J. 07303
ДОЛУЧУЮ 25 ЦЕНТІВ — прошу змінити мою адресу:
Моя СТАРА АДРЕСА була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
.... Zip Code ......

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) ——— $2.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) ——— $3.00

ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по ——— $3.00
за інч за кожного рода оголошення.

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту ——— $4.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти ——— $6.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

ТАРЗАН, Ч. 6974. Тарзан приготований до нападу буйвола

Юнак-тубілець, якого життя Тарзан урятував — ризикуючи своїм власним — лізе вниз по дереві — Буйвіл зупиняється — обертається!!!

...Оглушливі удари копит страхітливого бика проводять землею вібрації до Тарзанового ума.

В той час — адреналіна кружляє по його тілі, стимулюючи його нервову систему — усмішка заперечує факт, що він лежить непорушний... Він простягає руку по свій ніж!